

Sporočilo za medije

SKUPAJ ZA UVEDBO KAVCIJSKEGA SISTEMA

Kavcijski sistem je za Slovenijo edina celostna rešitev za doseganje okoljskih ciljev na področju embalaže pijač

Ljubljana, 21.5.2024 – Kavcijski sistem na področju embalaže pijač omogoča sledenje in doseganje sedanjih in prihodnjih okoljskih ciljev Slovenije in EU na področju zbiranja in recikliranja. Z njim bomo dosegli večjo stopnjo vračanja, zmanjšanje onesnaženja, nižje emisije CO₂, razpoložljivost recikliranega PET in aluminija visoke kakovosti, hkrati pa zaprli zanko in prispevali k ciljem krožnega gospodarstva. Z uvedbo kavcijskega sistema krepimo zavedanje potrošnikov, jih ozaveščamo, informiramo in spodbujamo k trajnostnemu ravnanju z embalažo.

Države, ki imajo več let vpeljan dobro delujoč in transparenten kavcijski sistem dosegajo 80 % do več kot 90 % ločeno zbrane in reciklirane embalaže pijač. Vzpostavitev kavcijskega sistema bi po našem vedenju zahtevala 18-24 mesecev, potem ko bo sprejet zakonodajni dokument, ki bo definiral obveznosti deležnikov. Stroški uvedbe kavcijskega sistema za Slovenijo bodo odvisni od modela in bodo bremenili predvsem proizvajalce pijač in organizatorje prevzemnih mest. Potrošnik bo ob nakupu vplačal kavcijo, ki pa jo bo dobil povrnjeno ob vrnitvi embalaže na prevzemno mesto.

O tem so prepričani na Združenju industrije pijač pri GZS -Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij, Združenju malih trgovcev pri Podjetniško trgovski zbornici, Društvu Eko Krog in Zvezi potrošnikov Slovenije, ki so svoja mnenja predstavili na današnji novinarski konferenci.

***Dr. Petra Medved Djurašinić**, strokovna direktorica GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij je uvodoma izpostavila: »Prizadevamo si za optimizacijo zbiranja, recikliranja in ponovne uporabe vseh vrst embalaže, vključno s plastiko. Prizadevamo si za povečanje deleža zbiranja embalaže za enkratno uporabo, predvsem plasten in pločevink. Želimo soustvarjati optimalni okvir in pogoje za razpoložljivost in cenovno dostopnost rPET visoke kakovosti in primerne za stik z živili. Preprečiti moramo kontaminacijo materiala in si prizadevati v povezavi s tem za sledljivost toka materiala in financ. To nam omogoča edino vzpostavitev kavcijskega sistema za embalažo pijač.*

Cilji, ki izhajajo iz zakonodaje so jasni, prinašajo nam zahteve glede ločenega zbiranja (90 masnih % do leta 2029), kot tudi vsebnosti recikliranega materiala (najmanj 30 % do leta 2030). Uredba o embalaži in odpadni embalaži pa bo k tem ciljem pristopila še bolj ambiciozno.«

Marian Šefčovič, predsednik Združenja industrije pijač pri GZS – Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij je ob tej priložnosti povedal: *»Združenje industrije pijač že tri leta podpira uvedbo kavcijskega sistema za embalažo pijač, saj ga vidimo kot edino rešitev za doseg ciljev, določenih z evropsko direktivo. Dve neodvisni analizi sta pokazali, da Slovenija zaostaja pri zbiranju in recikliranju embalaže, saj se ocene za plastenke gibljejo med 65 % in 78 %, medtem ko je cilj do 2030 90 %. Po dveh letih intenzivnih pogovorov z ministrstvom za okolje, podnebje in energijo, ponovno pozivamo pristojne organe, vključno s predsednikom Vlade RS, da sprejmejo odločitev o podpori kavcijskemu sistemu ali pojasnijo alternativne načine za doseg okoljskih ciljev iz evropske direktive.«*

Bruno Komac, predsednik Združenja malih trgovcev Slovenije pri GZS – Podjetniško trgovski zbornici *»Združenje malih trgovcev Slovenije, ki deluje v okviru Podjetniško trgovske zbornice pri GZS si prizadeva za čim bolj trajnostno upravljanje z vso (enkratno) embalažo živil in pijač. Manjše trgovine, pretežno z živil, so le posredniki med proizvajalci živilskih izdelkov in pijač do končnih potrošnikov. Neposrednega vpliva na embalažo v industriji pijač in živil nimamo. V vsakem primeru pa se bo naša trgovina po svojih najboljših močeh v čim večji meri prilagodila zakonsko in drugače dogovorjenim splošnim trendom in tržnim zahtevam, ki jih bodo v delovanje te branže vnesli ključni deležniki na področju celotne verige proizvodnje živil in pijač. Združenje malih trgovcev Slovenije zato podpira napore za uvedbo kavcijskega sistema, saj menimo, da bo slednji kljub dodatnim investicijam bistveno prispeval k zmanjševanju smetenja in količin embalaže. Trgovina sledi željam potrošnikov, ki postajajo vse bolj zahtevni in okoljsko ozaveščeni. Želimo biti blizu našim kupcem, ponujati kvalitetni servis in zanesljivo ponudbo, tako na podeželju kot v mestih, zato si želimo kavcijskega sistema, ki bo dostopen, enostaven in prijazen vsem deležnikom.«*

Erika Oblak iz Društva Eko Krog: *“ V 16 evropskih državah se je izkazalo, da kavcija motivira ljudi, da embalažo pijač namesto v naravo, za ceste ali v ulične smetnjake, vračajo v trgovine. Več zbranega materiala pomeni več recikliranja. Kavcijski sistem zmanjša stroške občin za odvoz rumenih zabojnikov, manj je praznjenja uličnih smetnjakov in čiščenja javnih površin. Na Slovaškem občine vsako leto prihranijo med 600 tisoč in 2,7 milijona evrov. Embalaža v kavcijskem sistemu ima za tretjino nižji ogljični odtis od rumenih zabojnikov. Avtomati v večjih trgovinah jo stisnejo in optimizirajo prevoze. Ljudje embalažo vračajo, ko gredo po novem nakupu, zato dodatne emisije ali stroški za gospodinjstva ne nastanejo. Z novo evropsko zakonodajo bodo od leta 2029 delovali v praktično vseh članicah EU. Upamo, da Slovenija ne bo med zadnjimi.”*

Boštjan Okorn iz Zveze potrošnikov Slovenije pa izpostavlja: *»Pri ZPS si želimo, da bi potrošniki pijače in živila lahko kupovali predvsem v embalaži za večkratno uporabo. Za embalažo za enkratno uporabo bi bilo treba zagotoviti čim večji delež reciklaže, pri čemer se kavcijski sistem kaže kot najboljša rešitev. Tudi zato, ker bi se tem izenačili obe vrsti embalaže in z višino kavcije načeloma tudi usmerjali potrošnike k bolj trajnostni izbiri. Naša raziskava, ki smo jo izvedli pred časom, je pokazala, da je kavcijskemu sistemu naklonjenih ali zelo naklonjenih 95 odstotkov potrošnikov. Ob tem je pomembno, da je sistem zastavljen na način, ki je potrošnikom blizu, vračilo embalaže ne bi smelo predstavljati nobenega dodatnega napora ob siceršnjem nakupovanju.«*

Z vsakim mesecem, ki gre mimo brez aktivnih korakov ključnih deležnikov v Sloveniji v smeri vzpostavitve kavcijskega sistema, se zmanjšujejo možnosti povečevanja deleža ločeno zbrane embalaže pijač in s tem recikliranja, po drugi strani pa se s tem onemogoča ustrezno ravnanje z odpadno embalažo pijač ter sektorju pijač dostop do recikliranega materiala visoke kakovosti in primerne za stik z živilo.

Združenje industrije pijač pri
GZS – Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij

GZS – Podjetniško trgovska zbornica

Društvo Eko Krog

Zveza potrošnikov Slovenije